OIKEUSMINISTERIÖ

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
Lainsäädäntöneuvos Veli-Pekka Hautamäki

LAUSUNTO

8.3.2024

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 8/2024 vp)

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon otsikossa mainitussa asiassa. Oikeusministeriö on 5.1.2024 antanut esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnon (VN/23407/2023-OM-34). Oikeusministeriön em. lausunnossa kiinnitettiin huomiota 1. lakiehdotuksen (laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain kumoamisesta) siirtymäsäännöksen (2 §) sisältöön.

Pykälän sääntelyä on eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä täydennetty säännöksellä, jonka mukaan ”Jos oikeus aikuiskoulutusetuuteen kohdistuu ennen tämän lain voimaan tuloa olevaan aikaan, aikuiskoulutusetuuden myöntämiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.” Hallituksen esityksen perusteluissa (s. 75) todetaan, että ”Aikuiskoulutustuen osalta tuen saamisen takarajaa eli vuoden 2025 loppua ehdotetaan sovellettavaksi myös aikuiskoulutustukeen, jossa 15 kuukauden mittainen tukikausi on myönnetty ennen aikuiskoulutusetuuksista annetun lain kumoamisajankohtaa, joka olisi viimeistään 1.6.2024.”

Perustelujen perusteella siis ennen ko. lain voimaantuloa myönnettyyn aikuiskoulutustukeen sovellettaisiin ehtoa, jonka mukaan tuen saamisen takaraja olisi vuoden 2025 lopussa. Tällaista vaikutusta voi pitää taannehtivana suhteessa voimassa olevaan lainsäädäntöön, jossa aikuiskoulutustuen käyttöä ei ole sidottu kyseiseen takarajaan. Jos lainsäädännöllä tarkoitetaan olevan taannehtivia vaikutuksia, tulisi niiden oikeusministeriön näkemyksen mukaan selkeästi käydä ilmi säädöstekstistä, eikä jäädä pelkän perustelulausuman varaan.